

Hjúkrun er ekki lífsstíll heldur launuð vinna

Guðbjörg Pálsdóttir, formaður Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga.

Alls vantar 290 hjúkrunarfræðinga til starfa um þessar mundir. Þörfin er enn meiri að því er yfirmenn í hjúkrun telja en að þeirra álitni er þörf fyrir meira en 520 hjúkrunarfræðinga til að sinna þeirri þjónustu sem nú er veitt í heilbrigðiskerfinu. Er þá ekki tekið tillit til þeirra áforma sem uppi eru hjá stjórnvöldum um fjölgun hjúkrunarrýma og nýja þjónustu svo fátt eitt sé nefnt.

Þetta er meðal annars það sem fram kemur í skýrslunni *Hjúkrunarfræðingar óskast til starfa! Vinnumarkaður hjúkrunarfræðinga* sem unnin var af starfsfólki Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga og gefin var út fyrr á þessu ári. Skýrslan gefur skýra og raunsæja mynd af núverandi stöðu á vinnumarkaði hjúkrunarfræðinga um þessar mundir en upplýsingar í henni byggjast á 98% hjúkrunarfræðinga sem starfa á heilbrigðisstofnunum á landinu samkvæmt félagatali Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga.

Brottfall úr námi og starfi

Meðalstarfshlutfall hjúkrunarfræðinga á heilbrigðisstofnunum er 71% í dag og er það 5% lægra en var fyrir tíu árum. Þetta er áhyggjuefni og ástæða til að kanna formlega meðal félagsmanna hvernig á því stendur þó tiltekna séu ástæður eins og álag í starfi og þung vaktabyrði. Einnig er það áhyggjuefni að á síðustu fimm árum hafa einungis útskrifast 82% af þeim hjúkrunarfræðinemendum sem ljúka fyrsta ári í Háskólanum á Akureyri og Háskóla Íslands. Jafnframt er það ekki síst áhyggjuefni að einungis 72% af þeim hjúkrunarfræðingum, sem útskrifuðust fyrir fimm árum, starfa enn við hjúkrun.

Áætlað er að um 13% starfandi hjúkrunarfræðinga komist á 65 ára lífeyrisaldur á næstu fimm árum. Meðalaldur starfandi hjúkrunarfræðinga hér á landi er 46 ár og 43% þeirra eru 50 og eldri. Því er ljóst að endurnýjun í stéttinni er brýn. En þetta eru í raun ekki nýjar fréttir því síðustu 75 ár hefur skortur á hjúkrunarfræðingum verið á bilinu 10–20% hér á landi. Þessu viljum við breyta en viðamiklar rannsóknir hafa sýnt ótvíræð tengsl milli mönnunar, menntunar og dánartíðni sjúklinga og ljóst að skortur á hjúkrunarfræðingum er ein stærsta ógnin við öryggi sjúklinga í dag. Nú þegar hefur heilbrigðisráðherra, fulltrúar velferðarnefndar alþingis og Landssamtaka heilbrigðisstofnana fengið kynningu á skýrslunni og óhætt er að segja að niðurstöðurnar hafa vakið athygli þeirra. Horfi ég bjartsýn til núverandi ráðamanna að þeir muni láta sig málefnið varða af meiri krafti en verið hefur fram að þessu. Ég vona að yfirvöld séu að átta sig á því að hjúkrun er ekki lífsstíll heldur launuð vinna og ýmislegt þarf að gerast til að hjúkrunarstarfið verði áfram eftirsóknarvert og hjúkrunarfræðingar haldist í starfi.

„Meðalaldur starfandi hjúkrunarfræðinga hér á landi er 46 ár og 43% þeirra eru 50 og eldri. Því er ljóst að endurnýjun í stéttinni er brýn. En þetta eru í raun ekki nýjar fréttir því síðustu 75 ár hefur skortur á hjúkrunarfræðingum verið á bilinu 10–20% hér á landi.“

Þó tillögurnar til úrbóta í skýrslunni séu sumar um 18 ára gamlar og endurspegli þar með að vissu leyti mat yfirvalda og undirtektir við kröfum hjúkrunarfræðinga í gegnum árin, þá eru sóknartækifærin samt mörg. Þó úrskurður gerðardóms gildi til

2019 er unnið að endurnýjun stofnanasamninga við heilbrigðisstofnanir. Enn og aftur hvet ég ykkur til að nýta allt svigrúm sem þið hafið til launahækkana og þekkja vel ykkar réttindi. Unnið er með háskólunum að fjölgun nemenda og skiptir máli að enn þá komast færri nemendur að en vilja. Mjög mikilvægt er að vel sé tekið á móti nemendum í starfsnáminu því við hjúkrunarfræðingarnir erum fyrirmynd þessara hjúkrunarfræðinga framtíðarinnar og höfum mikið að segja í viðhorfi þeirra og almennings til stéttarinnar.

Kjaramálin brenna á hjúkrunarfræðingum

Á undanförunum vikum hef ég ásamt Aðalbjörgu Finnbogadóttur, sviðstjóra fagsviðs, og Gunnari Helgasyni, sviðstjóra kjara- og réttindasviðs, ferðast um landið og hitt hjúkrunarfræðinga að máli. Fundirnir, sem voru 12 talsins, voru upplýsandi og góðir og það er okkur mikils virði að eiga samræður við hjúkrunarfræðinga vítt og breitt um landið. Ljóst er að álag og undirmönnun í starfi, ófullnægjandi laun og vinnu-umhverfi marka sín spor í stéttina, en einnig var ánægjulegt að heyra af þeirri grósku sem á sér stað í hjúkrun í landinu. Við lærðum heilmikið á þessum heimsóknum og munum vinna úr þeim fjöldamörgu tillögum sem fram komu í samræðum okkar. Fram kom meðal annars áhugi á að stofna nýjar landsvæðadeildir sem og að fjölga orlofsíbúðum í Reykjavík og á Akureyri. Kjaramálin brunnu á félagsmönnum og miklar umræður voru um frítökuréttinn. Það er okkur mikilvægt að heyra viðhorf hjúkrunarfræðinga til að efla samvinnu og samtakamátt okkar.

Daginn er tekið að lengja og sólin farin að hækka á lofti. Áður en varir verður komið sumar en á flestum vinnustöðum er vinnuskipulag sumarsins langt komið. Ég vil hvetja ykkur alla til að taka lögbundið frí á sumarorlofstímanum og njóta lífsins með þeim sem ykkur eru kærir en það er nú einmitt ein af forsendum þess að geta haldið áfram faglegu og góðu starfi sem hjúkrunarfræðingur.

„Horfi ég bjartsýn til núverandi ráðamanna að þeir muni láta sig málefnið varða af meiri krafti en verið hefur fram að þessu. Ég vona að yfirvöld séu að átta sig á því að hjúkrun er ekki lífsstíll heldur launuð vinna og ýmislegt þarf að gerast til að hjúkrunarstarfið verði áfram eftirsóknarvert og hjúkrunarfræðingar haldist í starfi.“

Aðalfundur 2017

Aðalfundur Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga verður haldinn fimmtudaginn 18. maí 2017 á Grand Hótel, Reykjavík.

Allir félagsmenn hafa rétt til setu á aðalfundi en félagsmenn með fulla aðild, fagaðild og lífeyrisaðild, sem hafa skráð sig til þátttöku á fundinn fyrir 11. maí, hafa atkvæðisrétt á fundinum. Aðrir fundarmenn hafa þar ekki atkvæðisrétt.

Nánar auglýstur síðar á vefsvæði félagsins www.hjukrun.is